

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

LAUJENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Rugpjūčio-August 20 d., 1975 m.

Kaina 15c

194

NEKRAUNA I LAIVUS MASKVOS PIRKTU JAVU

RYTINĖS VOKIETIJOS KOMUNISTAI VARTOJA SSSR KALĖJIMŲ METODUS

"Vokiečių Liaudies Demokratinės Respublikos" kalėjimuose kalinama 7,000 politinių kalinių

Vokiečių spauda pranešė, kad šiuo metu komunistų apsestoje rytinėje vokiečių (DDR) pusėje kalėjimuose sėdi apie 7 tūkstančiai politinių kalinių. Darbo bendruomenės (Arbeitsgemeinschaft) pirmininko Dr. Reiner Hildebrandto pranešimu, suimtieji ir kalinamieji yra iš visur — iš Vakarinės Vokietijos iš Vakarų Berlyno, iš pačios DDR ir užsieniečių. Tas skaičius šiemet yra visu tūkstančių kalinių didesnis kaip buvo 1974 metais. Iš to skaičiaus 4500 esą nubausti ryšium su bandymais pabėgti į laisvę.

Už kokius nusikaltimus tiek žmonių laikomi uždaryti, pateikti keli pavyzdžiai: didelis skaičius ir juo toliau juo daugiau gaudomi ir teisiami visi, kas nors žodžiu primena žmogaus teises. Syki būrelis žmonių, ant kritinių pasikabinę plakatus su išrašytas asmenų teisių reikalavimais, išėjo į gatvę pademonstruoti. Visi gavo nuo pusrėčių iki 6 metų kalėjimo.

Vienas Rytinio Berlyno, pietietis Werner Lomba (21) per tūlą Vakarų valstybės pasienį išsiuntė Jungtinių Tautų sekretoriui Waldheimui laiška, ir, komunistų agentams susekus, Lomba nuteistas 3 metams sunkių darbų kalėjimu.

Kaip žmonės "gydomi" komunistų kalėjimuose

MAINZ, Vak — Vokietija. Buvęs talentingas sovietų matematikas Leonid Puschtsch (Pušč), kurs neslėpė savo prieš komunistų režimą nusistatymo, nusistatęs į beprotnamį ir ten tiek "nugydytas", kad jau nebemoka nei skaityti, nei rašyti. Apie tai parašė vokiečių žurnale "ZDF-Magazin" buvęs žmogaus teisių kovotojas Viktor Fainbergas ir gydytoja Marina Voichanskaja. Matematinis Puschtsch "visiškai neteko orientacijos" ir yra rimtame gyvybės pavojuje. Fainbergas ir dr. Voichanskaja apeliuoja į pasaulio sąžinę, prašydami Puschtsch ir daug žmonių sovietinėse nervų klinikose gelbėti.

Viktoras Fainbergas pats jau dukart — 1968 ir 1974 metais gavo sovietų beprotnamį atmosferą patirti, kur buvo net dukart pasiūstas. 2-į kartą buvo į beprotnamį nusiūstas už tai kad surašė apie sovietinius psichiatrinis kankinimo metodus užrašus perdavė Amerikos žurnalistams. Už tai beprotnamyje jis buvo "gydomas" kad samone prarastų. Fainbergą išgelbėjo gydytojas Vaichanskaja, kuriai valdžia buvo pavedusi Fainbergą nugydyti. Jos prašomas, ligoninės psichiatras nutraukė Fainbergui duoti protą atimančius "vaistus". Iš beprotnamio paleistas rašytojas Fainbergas vedė savo išgelbėtoją ir su ja emigravo į Izraelį.

Dalyvaudamas drauge su žmona tarptautiniame simpoziume Genevoje rašytojas Fainbergas padarė platų pra-

IŠ VISO PASAULIO

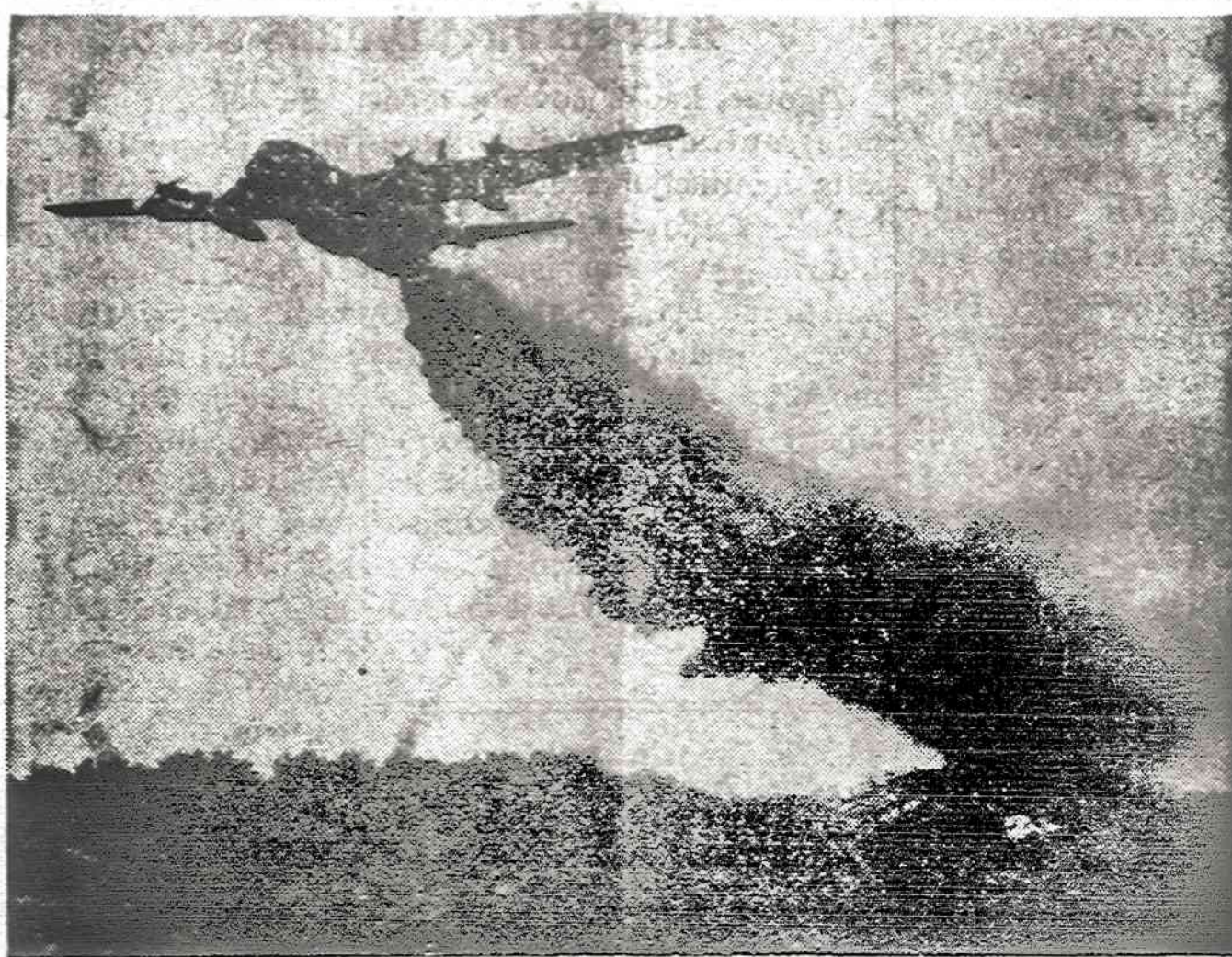
HONG KONG. — Devyni kiniečiai iš komunistinės Kinijos pasigrobė žvejų laivelį privertę žvejus įsivertę žvejus nugalėti juos į britų koloniją Hong Kongą, ir kai miestas buvo nebetoli, visi devyni šoko į vandenį ir plaukė nuplaukė į Hong Kongą.

BOGOTA, Colombia. — Aukštesniojo teismo, teisėjas Cesar Montoya išteisino kaltinamą politinės partijos organizatorių Arquimedes Cardenas, nušovęs žmogų, kurs norėjo sudeginti jo partijos vėliavą. Savo sprendimą teisėjas išaiškino sekančiai: užmušimą ginant savo gyvybę artumą galima pritaikinti ir kitoms vertybėms, tokioms kaip politinis išitikinimas ir simboliai.

"STEBUKLAI" per televiziją. — Sun-Times trijų skilčių antraštė pranešė, kaip jaunas Izraelio pilietis Uri Geller, Amerikoje pagarsėjęs savo ne paprasta "dvasios jėga" lanktydamas ne pirštu nepalietus peilius ir šaukštus, neseniai per Kūpineto televizijos programą WMAC-TV (Channel 5) tuzinams žmonių "pataisė" laikrodžius. Visa kas reikėjo padaryti, tai savo sugedusius laikrodžius padėti prie TV ir po programos pranešti, kieno laikrodis buvo pataisytas. Pati WMAQ stotis gavusi 50 ir Sun Times gausi 10 telefonų pranešimų, kad jų laikrodžiai einą. Pranešime patalpinti ir keli asmenų liudijimai. Pavyzdžiui, tūlas čikagietis Jack Zabla turėjo tris rankinius seniai nebeinančius laikrodžius ir juos padėjęs priešais savo TV ekraną po pusės valandos pasikrins, rado kad visi trys beina kaip nauji.

STRAUBING, Vokietija. — Bavarių festivalyje praėjusią sekmadienį dešras kepat nuo perkaitimo užsidegė kėpykla ir ugnis greit persimetė į alaus palapinę kur bavarai gėrė alų ir tūkstantis gėrikų savo putojančius alaus "kufelius" palikę spėjo išbėgti palapinei dar neužsidegus. Tik viena moteris buvo aplamdyta miniai per kitą kiti puolant laukan.

nešimą apie sovietų metodus režimui priešingus intelektualus siųsti į beprotnamius ir ten juos dvasiniai ir fiziniai sunaikinti.

Keturmoteris Hercules lėktuvas į 10 sekundžių apipurkšė penkis didelius futbolo laukus miško gaisrą lėtinančiom dujom. Debatiniui metu Kalifornijoje dega miškai. Lėktuvas kiekvieną dieną purškais sulėtina gaisrą ir apsaugo miškus. Specialistai apskaičiavo, jog tai esanti pati geriausia ir pigiausia priemonė miškų gaisrams gesinti.

PORTUGALIJOS KAREIVIAI PRADĖJO ŠAUDYTI I PROTESTUOJANČIA MINIA

Ponte de Lima miestelyje sudegintas naujai įsteigtas komunistų centras

LISABONAS, Portugalija. — Portugalijos kareiviai ir policija paleido šūvius į minią, susirinkusią deginti naujai įsteigti komunistų partijos centro Ponte de Lima miestelyje. Portugalijos komunistai kiekvieną mėnesį iš Rusijos gauna du milijonus dolerių, kuriuos naudoja komunistų partijos centrams steigti kiekviename miestelyje.

Ponte de Lima miestelio gyventojai nepažino komunistų, kol jų centras nebuvo įsteigtas pačiame miestelio viduryje, didžiojoje aikštėje.

Turgan suvažiuavę ūkininkai buvo nepatenkinti naujom provokacijomis išskabom ir keistais atsišaukimais. Jie bandė įeiti į vidų ir pažūrėti, ką tie naujieji ponai ruošiasi daryti, bet jų neįleido.

Tada ūkininkai padegė namą. Ugnis jau buvo gerokai įpusėjusi, kai atsirado kariuomenės ir policijos dalinys, pradėjęs šaudyti į minią ir į degantį namą. Kareiviams atrodė, kad kažkas dar atsišaudė iš vidaus. Kareiviai vieną žmogų užmušė ir sužeidė apie šimtą.

Kareiviai nušovė komunistą

Ugniagesiai nustatė, kad nušautas komunistas, kuris buvo užsibarikadavęs komunistų centro viduje ir šaudė į susirinkusius žmones. Kareiviams buvo įsakyta šauti į susirinkusią minią, bet jie šaudė ir į žmones, kurie iš namo šaudė į minią. Komunistinių generolų siūsti kareiviai ginti komunistų, nušovė atakliausią Centro gynėją.

Iš Azorų salų ateinančios žinios sako, kad didokas salos gyventojų skaičius susirinko Angara miestelyje ir sudegino vienintelį Azorų salų komunistų partijos centrą.

WASHINGTONAS. — Pieno kainos vėl kyla ir Nacionalė Pieno Produktų Gamintojų Federacija ramina vartotojus, kad pieno ir jo produktų — sviesto, sūrio ir kt. brangumas apsaugos nuo pieno produktų neprieklaus.

Olimpiniai žaidimai bus 1976 Montrealy

MONTREALIS, Kanada.

Olimpinių žaidimų komitetas skantiems 1976 m. žaidimams vietą parinko gražųjį šiaurės miestą Montreali, kurs jau 1967 metais pavyzdinčiai pravedė pasaulinę parodą "Expo-67", kuria, kaip skelbiama, per vasarą nuo balandžio 28 iki spalio 27 d. apilankė daugiau kaip 50 milijonų žmonių. Turėdami patyrimą kaip rengti ir pravesti visapalaušius parengimus, motrealiečiai su visa energija stvėrėsi ruošti ateinančių metų Olimpiadai.

Olimpiniai žaidimai arba Olimpiados turi labai seną istoriją. Jos pradėtos ruošti senovės Graikijoje 776 metais prieš Kristų ir per beveik 1,200 metų buvo Graikijoje rengiamos be pertraukos, tik imperatoriaus Teodosio 394 metais po Kristaus tuos žaidimus panaikino. Jie buvo vėl atnaujinti 1896 metais jau nebe graikų, prancūzų, sutelkiant Olimpiadoms kilnius tikslus, kaip viso pasaulio tautų brolybės įrodymas.

Specialiai Olimpiados tikslams Montrealyje statomas 18 aukštų "kondominiumas" iš viso pasaulio atletams gyventi, 70,000 žiūrovams sporto stadijonas ir 168,4 metrų aukštumo bokštas kaip specialia atrakcija turistams.

East-Orange, N. J. laboratorijos gydytojas L. Fred Ayvasian išrado priemonę greitai išaiskinti plaučių vėžį.

Nauji 25 centai

CHICAGO. — Federal Building plazoje, specialioje ceremonijoje įvestas apyvarton naujas, Amerikos 200 metų jubiliejaus proga išleistas "kvoteris", kurio vienoje pusėje yra įspausti "1776-1976" metai, o antroje pusėje pavaizduotas Revoliucinio Karo būgnamūšis.

Dvieju šimtų metų sukaktuvinis pusdoleris jau praėjusį mėnesį išleistas apyvarton, o jubiliejinis doleris bus išleistas ateinančių mėnesį.

MEANY GINA VARTOTOJĄ IR JAV TRANSPORTO PRAMONĘ

Prezidentas sako, kad javų pardavimas bus naudingas ūkininkams ir visam kraštui

WASHINGTONAS, D. C. — Amerikos uostų darbininkai nekraus sovietų valdžios užpirktų javų į rusų laivus, kol vyriausybė neapsaugos vartotojo ir Amerikos transporto pramonės, — pareiškė George Meany, Amerikos Darbo federacijos pirmininkas. — Amerikos užsienio politika yra per daug svarbi, kad galėtume ją palikti vienam valstybės sekretoriui, — tvirtina organizuotų darbininkų vadas. Organizuoti uostų darbininkai pakraus tik tai tuos javus, kuriuos rusai nupirko pavasarį ar anksčiau, bet naujai padarytų užpirkimų rusai negaus.

Sovietų pirkliai, suvalstybinę visą Rusijos prekybą, įsiveržia į laisvę Amerikos rinką, užpirkinėja didelius kiekius javų jiems patogiausiu momentu, o tatai kenkia vartotojams, — tvirtina Meany. Jis nori sudaryti tokias sąlygas, kad nebūtų tarpininkų, kad rusai galėtų pirkti javus tiesiai iš Amerikos fermerių.

Pirkimo susitarimas sako, kad trečdalis javų bus išvežtas sovietų laivais, trečdalis — Amerikos laivais, o likusieji bus išvežti kitų valstybių transporto laivais. Amerikos transporto bendrovės nukentėja prie tokių sąlygų.

Be to, rusai ir kitos valstybės moka labai mažą atlyginimą darbininkams. Amerikos transporto bendrovės negali vežti tonos javų į Juodosios jūros uostus už \$9.50 toną. Jos privalo gauti bent \$15.00 už toną. Pervėžta toną. Praeitais metais JAV vyriausybė turėjo sumokėti \$60.000,000 subsidijų transporto bendrovėm, vežusioms javus į sovietų uostas. Juo daugiau rusai moka už pervežamą javų toną, tuo mažiau subsidijų reikia mokėti. Meany nori, kad šitas reikalas tūkamai sutvarkytas. Valdžia neprivalo mokėti subsidijų už pervežimą javų sovietų Rusijon. Kodėl sovietų valdžia, leidžianti milijonus dolerių ginklams gaminti, negali mokėti už javų transportą?

Prezidentas Fordas nutraukė savo atostogas ir iš Vail, Colo., nukrisdo į Des Moines, kur pasakė svarbią kalbą valstijos parodon suvažiavusiems Iowa fermeriams. Prezidentas tvirtina, kad sovietų valdžia galėsianti pirkti ir daugiau javų Amerikoje, bet vyriausybė pirma nori patirti, kiek iš viso šiais metais fermeriai javų užaugino, kad galėtų nustatyti, kie javų galės paduoti rusams ir kitiems užsieniečiams. Vyriausybė nenori siųsti į užsienius prastos rūšies javų.

Prezidentas tvirtina, kad sovietų valdžia negalės užpirkti daugiau javų Amerikoje, kol vyriausybė nepatirs, kiek javų iš viso šiais metais bus. Valdžia prižiūrės, kad javų pardavimas rusams nepakeltų duonos kainoms ir nenukentėtų fermeriai. Prezidentas tvirtina, kad javų pardavimas užsieniams yra didelė pagalba Amerikos pramonei ir prekybai.

Kaip bolševkai supranta detantę

CHICAGO (D. Z.). — Tuo metu kai astronautai erdvės spa-

udė rankas kosmonautams, prezidentas Fordas ir Brežnevas "viso gero" linkėjimais keitėsi ir visame pasaulyje kalbėjo apie "naują erą" Vakarų ir Rytų santykiuose, sovietų diplomatai Artimuosiuose Rytuose įkalbinėjo arabus, kad rudenio pė žymiai pakeltų naftos kainas.

Vakarių diplomatai aiškina, kad Maskvą arabų rankomis nori pasiekti tris tikslus: sutrukdinti Vakarų valstybių pastangas susitarti dėl bendros energetinės politikos, sulėtinti Vakarų tempo baigti ūkinę recesiją ir pasinaudoti arabų sukeltomis aukštomis kainomis sovietų naftos eksporto kainoms pakelti.

PIETINIAI VIETNAMEČIAI PAGROBĖ JAV LAIVĄ

PENANG, Malaysia. — Šešiolika Pietinio Vietnamo jūreivių pakėlė maistą ir užrakinę septynis likusius igulos narius pasigrobė 2,000 tonų amerikiečių laivą "Truong Vinh" nuplaukė į P. Vietnamą, kur iš grobių laivą perėmė naujosios komunistų valdžios jūreiviai.

MIRTIES BAUSMĖ LIBIJOJ

BEIRUTAS, Libija. — Valdžia įvedė mirties bausmę už pasikėsinimą pakeisti šalies konstituciją ar valdžią. Tripolyje paskelbtas naujas įstatymas skelbia mirties bausmę visiems, kas kesinis organizuoti bet kokias pogrindines (opozicines) grupes. Įstatymas paskelbtas ryšium su nesutarimais Libijos revoliucinės tarnyboj ir ryšium su nepatvirtintais pranešimais apie pasikėsinimą prieš Libijos valdovą pulk. Moammar Khadafy.

Debesuota, galimas lietus. Saulė teka 6:03, leidžiasi 7:45.

HELSINKIO KONFERENCIJA

(Tęsimas)

ANTROJI PAMOKA

Helsinkio konferencijos su kelta krizė suteikė lietuviams dar vieną pamoką. Egzistuoja veiksmuose dominavę įsitikinimai, kad jie stovį ant tvirtų politinių, teisinių ir moralinių pagrindų, kurių negali a mesti Vakarų pasaulis. Vėdri tuo įsitikinimu, atėjant Helsinkio konferencijai, VLIKas, Liet. Dipl. Tarnyba, pasiklausant PLB paramai, paruošė gerai dokumentuotus memorandumus ir pasiuntė visiems Vakarų valstybių signitarams, neįskiriant ir Vatikano.

Kaip praneša Elta, memorandumų išsiuntinėjimas buvo pakartuotas konferencijai atėjant. Savo keliu PLB pasiuntusi telegramas tesioginiai į Helsinkį prez. Fordui, primenant jo duotus pažadus ALTO atstovams; o pats VLIKo pirmininkas dr. K. Valiūnas asmeniškai nusiskrido į Helsinkį.

Kokie buvo tos visos veiklos rezultatai? Iki šiol VLIKas nepateikė Lietuviai tautai savo darbų atskaitomybės, dar nežinome, kiek iš viso buvo gauta atsiliėpimų ir pažadų paremti memorandumu iškeltus reikalavimus, ar bent, kiek prisita patvirtinimų apie memoriam gavimą, bet viešoje konferencijoje ne vienas kalbėjęs signitaras net neužsiminė apie Lietuvą. Ne veltui savo vedamajame red. Br. Kvilyk su sirdgėla rašė: "Iš visos Euro-

pos kraštų konferencijoje ir savo parašus ant šio gėdingo dokumento padėjo ir Vatikano atstovas. Ar tai buvo krikščioniška? Jau kitas dalykas" (Draugas, 1975, VIII.6).

Psichologai aiškina, kad nusikeikimai atpalaiduoja netvyrus, bet neįsiskina tikrovės ir neatskleidžia įvykių priežasčių. Tačiau šie faktai patvirtina mano ankstyvesnės rašiniuose iškeltas tezes apie egzistuojančių prigrįmtų ir jų veikimo galimybės. Po Helsinkio konferencijos tapo aiškiai įrodyta, kad egzistuojančių veiksmų neturi mažiausios galimybės paveikti pasaulinę politiką, o tuo labiau pakreipti ją Lietuvos laisvinimo kryptimi. Jei vėliau paaiškėtų, kad signitarai nerado reikalo net atsakyti į prisiūstus memorandumus, tai reikštų, kad VLIKas kaip ir kiti egzistuojančių veiksmų yra pradėję ne vien diplomatinį, bet ir moralinį statusą.

Matome, kad baigiantis šaltajam karami, kuriame buvo paungti ir įrikuoti visų pavergtų tautų egzistuojančių veiksmų, užsibaigs ir jų pačių rolė laisvinimo darbe. Lietuviai egzistuojančių veiksmų tolimesnis likimas priklausys ne nuo jų pačių nusistatymo, bet nuo prez. Fordo pareiškimo, duoto Amerikos lietuviai išėjimo atstovams, priėmimo ar atmetimo.

ALTO ROLĖ

Kaip jaudinančiai skamba

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazys Sidlauskas knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos krašto politikai. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Order bus pasiųstas tokiu adresu:

N. A. U. I. E. N. O. S.

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

NAUJIENU RUDENS PIKNIKAS

IVYKŲ SEKMADIENI,

Rugsėjo mėn. 7 d.
POLONIA GROVE

4604 ARCHER AVE. (prie 46-tos gatvės)

Visi lietuviai maloniai kviečiami į "N." pikniką

red. B. K. Valiūnas, žadinti tautai ALTO adresu: "Tačiau mums labai skaudu, kad savo tarpurūšinėje "Vakarų" kurio jau kuris laikas dedasi pasauktas vadovauti lietuviai išėjimui, o kartais ir visai lietuvių tautai, nors didesnės politinės nuovokos neturėjo ir neturi" (Draugas, 1975, VIII.11).

Palaiminti ubagai dvasioje, nes jiems priklausė dangaus karalystė — tarsi Kristus kalno pamoksle.

Kaip atrodo po Helsinkio konferencijos visų lietuvių veiksmų padėms, jei VIII Amėrikos lietuvių kongresas nebūtų apsisprendęs perimti lietuvių laisvės kovos vadovavimą į savo rankas? Turėtume visuo tiną pasimetimą, dantų griežimą, vienių kitų kaltinimą, po ko sektų viso politinio ir idejimo lietuvių išėjimo desintegracija.

Tai būtų ALTO, kuris teisingai išaiškino Australijos ir N. Zelandijos vyriausybėms Palaimintą okupacijos įteisinimo reikšmę, po kurio turėjo sekti Helsinkio konferencijos pasirašymas. Tokiam atvejui turėjo būti paruošta lietuvių išėjimo į jos vadovybę, kad išvengtų artėjantios katastrofos.

Visai priešingai galvojo egzistuojančių veiksmų, ir už jų nuogaro stovintieji frontininkai. Jie taip pat matė artėjantį pavojų, bet pagal jų galvoseną, pavojaus galima būtų išvengti pilna visų veiksmų konsolidacija, aišku frontininkų vadovybėje. Visai panašiomis kategorijomis galvojo Antanas Smetona, kuris konsoliduotą tautą, panaikino: "partijų rietenas" ir tikėjosi tuo būdu išgelbėti Lietuvą nuo komunistinės grėsmės. O kas įvyko tikrovėje?

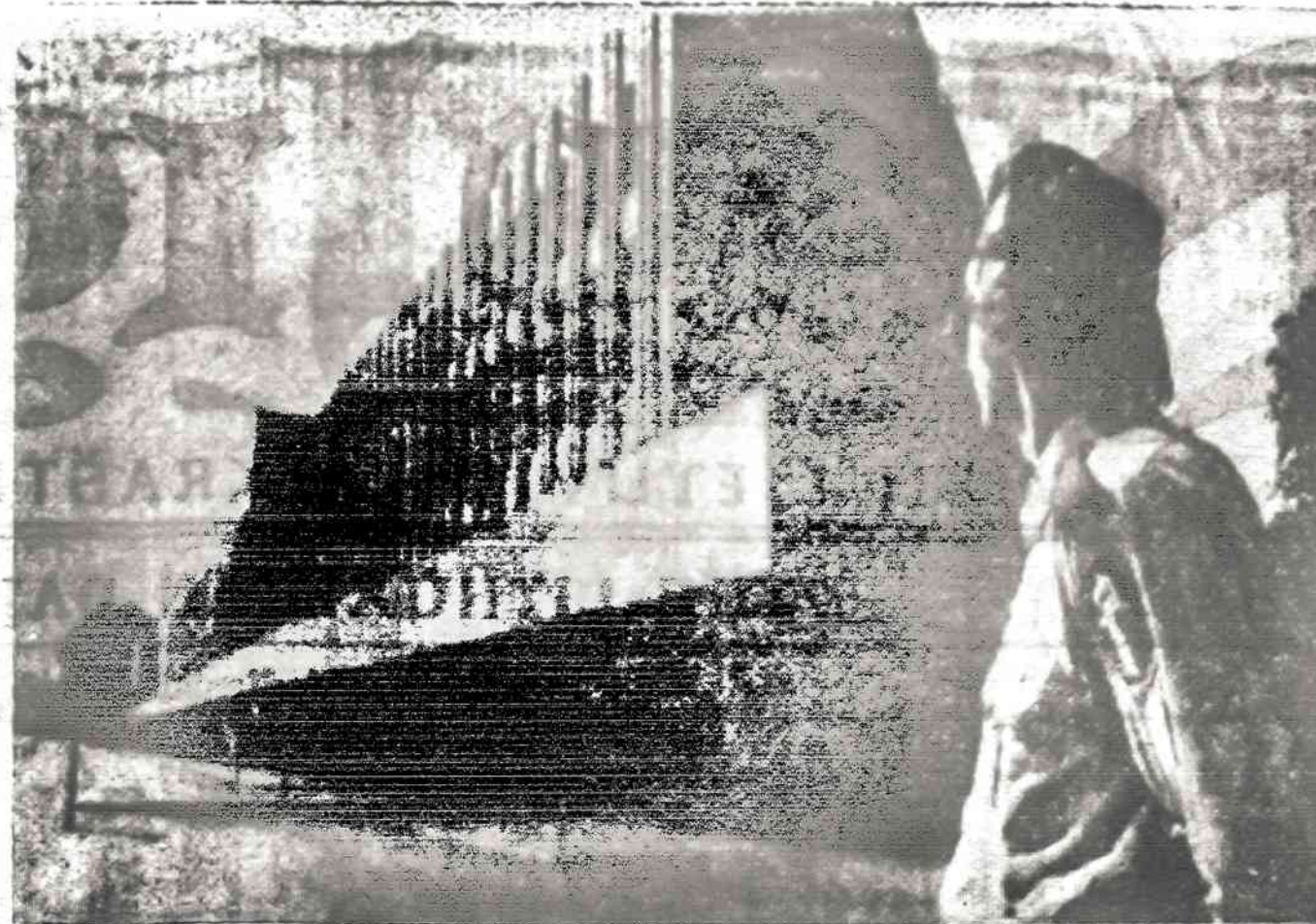
Panašiai galvojo Kazys Skirpa, įstėjęs diktatoriniais pagraisais. Lietuviai — aktyvių fronta, kuriame mūsų frontininkai spardė to sąjūdžio nugaraukū planavo? Tretijį Reičių tautos sukilimu pastatyti prieš įvykusį faktą ir sukurti Naująją Lietuvą. O kas išėjo?

Toji pati nemari diktatorinė dviasia atkeltavo su pabėgelių ir tremtinių mase į šį kraštą ir iš pat pirmųjų dienų įkibę griauti Amerikos lietuvių išėjimo gyvenimą, norėdami pertvarkyti savo pagrindais. Jie tebesėrga elitizmo maniją ir yra įsikėlę sau galvoni, kad jie turi tokią galią, kuri gali pakeisti pasaulinę politiką ir ją pasukti Lietuvos laisvinimo kryptimi.

Vėdri šios manijos, frontininkai Helsinkio Konferencijos išvakarėse dėjo didžiausias pastangas "pasukti istorijos ratą". Katalikiškoji spauda dundėjo nuo jų žygių aprašymų ir fikrino skaitytuos dideliais laimėjimais. O kas nutiko Helsinkyje?

Tik ALTO, savo ištverme ir apgalvota veikla, pasisekė iškovoti vieninteliai tegalimą laimėjimą, užtikrinančią lietuvių tautos laisvės kovų tęstinumą. Egzistuojančių veiksmų ir daugelis žurnalistų iki šios dienos nesupranta prez. Fordo viešo pareiškimo reikšmės, ir dar mažiau supranta, kodėl toks pareiškimas negalėjo būti pakartuotas iš Helsinkio konferencijos tribūnos, nes tolimėnė kovą už pavergtų tautų laisvę vyks skirtingose sąlygose ir bus kovojama kitomis priemonėmis.

Tuo savo laimėjimu ALTO įrodė savo politinį ir idejinių subrandimą. Bet ar ALTOs įstėngs atsilaikyti prieš koncentruotą visų egzistuojančių veiksmų, katalikiškos spaudos ir frontininkų antpuolius? Ar pagaliau prieita prie tokio išprotėjimo laispio, kad norima sunaikinti pagrindus ant kurių buvo pastatyta visa lietuvių veikla? Sugriovus ALTO suburtą visi veiksmų ir veiksmų

"Finlandia House" rūmai Helsinkio mieste, kur vyko Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencija. (UPI).

Kur dirba Vilniaus advokatai

Žinome, kad ir sovietų teisinėje santvarkoje veikia advokatų institucija. Yra tai advokatų ir Lietuvoje. Dalis iš jų, likusių gyvų nuo išvežimų į kalėjimus bei vergų stovyklas ir perėjusių nuodugniuosius saugumo organų tyrimus, dar tebėra ir iš nepriklausomos Lietuvos laikų. Jų profesija bet

gi nėra laisva ir nepriklausoma, kaip buvo laisvoje Lietuvoje ir kaip yra visose laisvoje šalyse.

ALTO. Ar tai taip sunku suprasti? Kur dingę lietuvių religiniai ir moraliniai autoritetai, iškilieji mokslo ir meno atstovai? Ar jiems taip pat nesvarbu, kuria linkme bus užbaigta politinė ir idejinė lietuvių išėjimo drama?

HELSINKIO
SUTARIMO ESME

Lietuvių spaudoje jau pasirodė eivės straipsnių, kuriuose mėginta išaiškinti Helsinkio konferencijos prasmę ir jos pasekmes Lietuvos bylai. Tai dar per ankštus darbas, nes tešivadovaujama vien fragmentais ir išpūdziais. Svarbu žino ti ne tiek, kas pasirašyta ar pasakyta Helsinkio konferencijoje, bet kokiame pavidale realiaime gyvenime ims ryškėti numatyti pakitimai.

Visu pirma, jau dabar daroma esminė klaida, kai visą atsakomybę už Helsinkio konferencijos pasirašymą priskyrta prez. Fordui ir ypačiai sekr. Kisingeriui. Detentės politika, pradžioje žinoma koegzistencijos vardu, buvo pradėta Chruščiovo laikais, kuri rado platų atgarsį Vak. Europoje. Ne vien pavergtų tautų atstovai, bet ir absoliuti vakariečių dauguma nenorėjo sutikti su Europos suskaldymu.

Amerikoje respublikonų partija oficialiai kaltino prez. Roosevelta ir prez. Trumaną už Teherano, Jaltos ir Potsdamo sutarimus, kuriais buvo išduota Rytų Europa ir sukurta pasaulinė komunistinė galybė. Prie šių kaltinimų buvo pridėtas komunistų Kinijos užvaldymas. Laimėjus rinkimus prez. Eisenhoweriui ir turint Kongrese respublikonų daugumą, valst. sekr. J. F. Dulles pasakė roll-back politiką, pagal kurią Sovietai turėjo būti atstūmti iki prieškarinių rubėžių. Einant to politika buvo smarkiai remiama egzistuojančių veiksmų veikla, įvesta pavergtų tautų sąvalė ir nesigailėta pažadų pavergtoms tautoms.

Tačiau sekr. Dulleso politika susilaukė didžiausios kritikos pirmojo elion Vak. Europoje. Anuomet politinėse, kul tūrinuose ir net religinėse sąvaziavimuose buvo svarstomas principinis klausimas — ar Vak. Europa gali pėrgyventi III Pas. karą? Kiekvienam realiai galvojančiam politikui

(Bus daugiau)

kas, užsimetęs ant pečių apsiaustą, advokatas klientu pereiną į kitą gatvės pusę — erdvia batų laisymo atelje, kur neretai sąlygos pokalbiui palankesnės, nei jų konsultacijoje...

(Marina Baublienė, "Advokatai ieško užtarėjo", psl. 19)

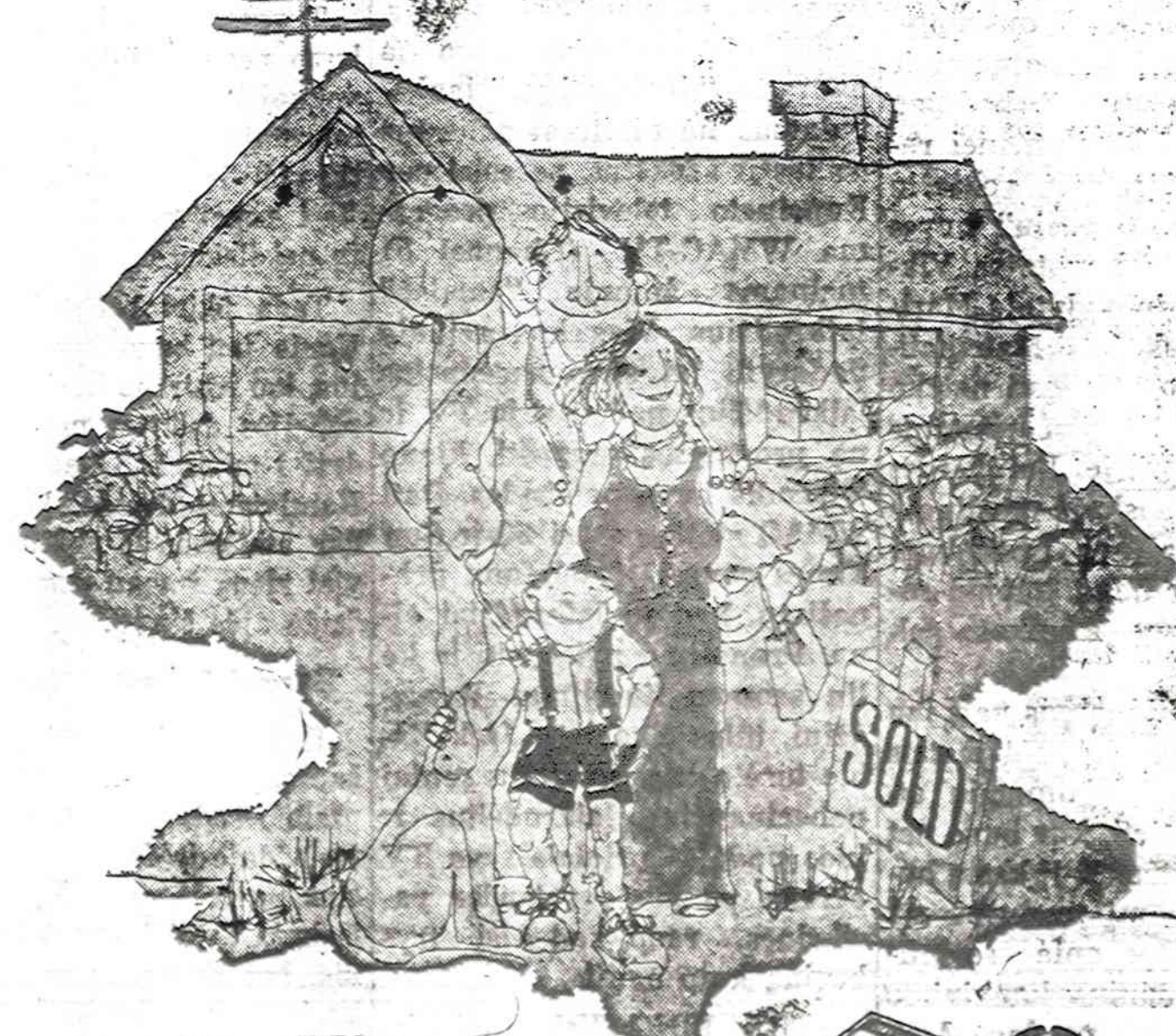
Taigi, batiuviai turi geresnę palapnę negu advokatai. Ir tai dedasi sostinėje Vilniuje, kur partijos ir valdžios viršūnės. O ką jau kalbėti apie provincijos miestus ir miestelius. Didžiuliam kambariųjų sugrūstai būrys advokatų, mašininkų ir daugybė kliejų. Žmogus prie žmogaus, ausis prie ausies. Ir įsivaizduokit dabar advokato darbo sąlygas ir klijenito padėtį, kai jis ateina prašyti juridinės pagalbos, kuriai intymus pasikalbėjimas tarp abiejų šalių yra būtinas!

Per penkiolika metų, kai reikėjo rusų kolonistams būtų, pastatyti istisi daugiaaukščių namų rajonai, o tuo tarpu per tą laiką negalėjo atremontuoti ir pertyarkyti advokatų artėles patalpų. Neduoti advokats askirų kambariukų, apie kuriuos svažoja Marina Baublienė, greičiausiai nėra dėl neturto ar apsilėidimo, bet kad bolševikų partija ir jos slaptoji policija taip nori, nes bet kokie intymūs pasikalbėjimai sovietinėje sistemoje yra netoleruojami. Tai esą pavojinga valstybės saugumui.

(Iš "Varpo" Nr. 13, 1975)

give...
so more will live
HEART
FUND

Bonds
are for saving up
for a down payment
on a house.

Bonds can make buying a house a lot easier. Just sign up for the Payroll Savings Plan where you work. Every payday, an amount you specify is automatically set aside from your check and used to buy U.S. Savings Bonds. Before you know it, you'll have a nest egg big enough to buy a little nest of your own. U.S. Savings Bonds. A good blueprint for a house of your own.

Take
stock
in America
Buy U.S. Savings Bonds

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

KAIP MASKOLIAI NAIKINO MAŽĄJĄ LIETUVĄ

1944–1948 metais

(Tęsinys)

a) Kova dėl Klaipėdos krašto

Dalyvaujant lietuviškiems Savisaugos daliniams, rusų puolimas, buvo sulaukylas Lietuvos viduryje (Literatūra, nr. 19) ir rugpjūčio bei rugsėjo mėn. frontas išbuvo pastovus. Bet spalio pradžioje rusai pradėjo naują ofensyvą. Ties Kuršėnais jie spalio 4 d. pralaužė vokiečių lietuvių frontą ir trimis kryptimis veržėsi į vakarus. Šiaurinis jų kyla siekė atkurti Kuršą nuo Klaipėdos, vidurinis smagialys, kurį sudarė 16-ta, taip vadina, „lietuviškoji divizija“, taikė į Klaipėdą ir trečiojo puolimo kryptis ėjo Tilžės ir pamario link.

Iki tol vokiečių užfrontų tvarkė nacių partija, kuri varė gyventojus griovius kasti ir prieš tankines kliūtis statyti. Bet apie gyventojų laikų išvežimą niekas negalvojo. Todėl, kuomet rusai staiga įsiveržė į Klaipėdos kraštą, žmonės pakrikusiai pasileido bėgti į pietus. Krašto pietinės dalies, reiščia, Pagėgių apskr. gyventojai spėjo peržengti Nemuną ir, bent tam laikui, išvengė rusų rankos.

Klaipėdos ir šilutės apskričių gyventojai pajudėjo per vėlai ir paskui trejomis vežimų gretomis

skubėjo Klaipėdos — Tilžės plentu Nemuno link. Į tokią chaotišką betvarę spalio 9 d. ties šilute smogė rusų tankai ir perkirto minėtą susisiekimo liniją. Be jokios atodairės jie važiuo išilgai plento į pabėgėlių kolonas ir traiskė vežimus, arklis ir žmones. Žmonės ir vežimai puolė skersai per griovius ir arimus, kad tik ištrūkus iš rusų apimtųjų. „Lietuvos Pajūris“ (Literat., nr. 13) apie anas scenas rašė:

„Spalio 9 ir 10 d. rusų pajėgos perkerta plentą ties šilute. Pabėgėliai čia patyrė pragarą. Rusų tankai savo vikrais traisikais vežimus ir arklis, girti kareiviai plėšė vežimus ir išprieštaravo moteris bei jaunas merginas. Vyrai buvo atskirti ir išvežti nežinomam likimui. Moterys ir vaikai uždaryti tam tikrose belaisvių stovyklose“.

Rusų motorizuoti daliniai pralenkė tūkstančius bėgančių klaipėdiškių ir grąžino juos į namus. Apie spalio 10 d. maskoliai nuo Smalininkų iki Rusnės buvo pasiekę Nemuno žemupio dešinį krantą ir iki kitų metų sausio vidurio, Nemunas skyrė rusų ir vokiečių frontus.

b) Kova dėl Klaipėdos miesto

Tai Ponas Dievas davė lyti

Kalifornijoje, Mill Valley, didelės šeimos turistai tėvai vaikams pradėjo dėti „klausinius“, kad maži galėtų patogiai tvarkyti ne tik savo šuolį, bet ir mokytis. Kieme arba prie namo pastatytame „klausinyje“ patiesia žiūrinį, paklodę, pagalvę ir kitus vaikams reikalingus daiktus. „Klausinyje“ pramata skylių vaikams sulstį į vidų, o viršuje prapijama pora skylių, kad oras galėtų pasikeisti. Paveiksle matome Elzbieta O'Hare, sėdintį savo namo ir vartančią žurnalus.

sierai bei ugnimi, nuo Pono Dievo iš dangaus žemyn ant Sodomos bei Gomoros. Ir išpūstijo anuos miestus ir visą tą kampą ir visus susėdus tų miestų ir kas ant žemės augo.

Genesis 19, 24 ir 25

Nuo spalio 6 iki 10 d. rusai apsupo ir apgūlė Klaipėdos miestą.

Spalio 6 d. miestą slėgė beviltiška suirutė. Iš visų pusių vežimais ir pėsčiais suplaukė pabėgėliai užkimo gatves ir laukė, kad būtų į užmarį (Neringa) perkelti. Šiaurėje rusai pasiekė Baltijos jūrą, atskyrė Kuršą nuo Klaipėdos ir Kretingos bare grupavosi naujam puolimui į miestą. Rytuose iš žadėčių kovojantis vokiečių dalinys pasitraukė į Gargždų-Laugalių apylinkę, o pietuose, iš Pėžaičių, rusai, spausdami ir vakarus, ties Klošiais peržengė Miniją ir niekieno netrukdomi, ties Klišiais pasiekė Kuršių Marias. Iš čia vienas jų sparnas per Ditavą pradėjo eiti Budelkiemų link.

Spalio 7 d. pasirodė, kad vokiečiai tokio ilgo fronto negalėjo ginti ir todėl užėmė naujas pozicijas. Jų linijos dabar ėjo šiaurėje nuo Karklininkų, per Kunkius, Šodeikius, Narmantus, Andulius, Eltę iki Vėveriškių. Rytuose jie laikė liniją nuo Karališkės, per Baukštinkus iki Dauparų. O pietuose jie dar išlaikė Budelkiemius.

Spalio 8 d. rusai paleido visų pabūklų ugnį į gynybų linijas ir į miesto pakraščius. Po kiek laiko jų pėstininkai ir tankai pradėjo puolimus, kurie tęsėsi iki pavakario. Bet kiek jie nesistengė, kiek gyvybių jie nepaklojo, niekur jie nepasiekė lemiamų laimėjimų.

Spalio 9 d. rusai grupavosi naujiems puolimams. Pavakary skaitlingi bombonešiai bombardavo miesto centrą, uostą ir Vitę. Vitė beveik visiškai sugėdė. Spalio 10 d., dienai auštant, prasidėjo rusų sunkiųjų pabūklų ugnis. Artilerija ir raketos taikė į frontą ir į patį miestą, kuriame sugriuvo ištisų gatvių namai. Iki Dirvupių (Clausmühlen) atsistūmė rusai buvo sunaikinti; bet Jakų dvaras, Cenkunai, Budelkiemis ir Šompėtriai pasiliko rusų rankose. Visame fronte vyko įnirtingos ir nuostolingos kovos. Vokiečiams į pagalbą atskubėjo du ka-

ro laivai, snkūs kreiseriai „Prinz Eugen“ (Literatūra, nr. 3) ir „Luetzow“, kurie labai taikliais artilerijos salvėmis naikino rusiškus puolėjus. Taip spalio 10 d. rusų žiedas aplink miestą buvo išsivystęs į tikrą frontą.

Spalio 11 ir 12 d. rusai pakartojė puolimus; bet, apsisvylę, kad jie niekur nelaimėjo ir Klaipėdos paimti nepajėgė, sustoję puolę ir laukė, ar jiems nepadės įvykiai kituose frontuose.

Kuomet 1945 m. sausio 12 d. rusai pradėjo naują ofensyvą Rytprūsioje ir, sutrupinę vokiečių frontą, artėjo prie Karaliaučiaus, Klaipėdos gynimas pasidarė beprasmingu ir Klaipėdos likimas buvo išspręstas.

Sausio 25 d. vokiečių kariuomenė pradėjo iš Klaipėdos kraštų išimti (Neringa) ir Užmarį keliais vyko į pagalbą Karaliaučiu, kuriam vis ir vis daugiau grėsė maskolių kariuomenė. Pionieriai parengė lietuvių įrengtas uosto krantines ir lietuvių pastatytus sandėlius bei ištaisę gatves sprogdinimui, kad rusai negalėtų per anksti prie krantų prieiti ir netrukdytų jų atsitraukimui. Kuomet sausio 29 d. vakaro tamsioje paskutinėje vokiečių karių, atsipalaidavę nuo Klaipėdos krantų, kėlėsi į Užmarį, degančio miesto foną nuo Vitės iki Smeltės prasidėjo sprogdinimai pajavirino pragariškais žaibais ir bildešiais. Kas nuo Smiltynės žiūrėjo į Klaipėdos pražūtį, norom nenorom buvo įtikintas, kad Sodomo ir Gomoros sunaikinimas pasikartojė Klaipėdoje. (Literat. nr. 5).

c) Mažosios Lietuvos katilas

Spalio 10 d. rusai pradėjo iš rytų ir į Rytprūsį skverbtis. Netoli Stalupėnų jie, spalio 19 d., pralaužė vokiečių linijas, įsiveržė giliai į Mažąją Lietuvą. Spalio 23 d. jie paėmė Stalupėnus ir Goldapę. Bet spalio gale atrodė, kad rusų jėgos išsisėmė, nes jie sustoję puolė. Vienur bei kitur vokiečiai pajėgė rusus atmušti, o lapkričio 5 d. net atsistūmė Goldapę. Bet Klaipėdos kraštas liko žuvęs ir Pilkalnis, Gumbinės, Stalupėnų ir Goldapės apskrįčių dalys liko rusų rankose.

Nuo rusų išlaisvintose vietose vokiečiai pamatė netikėtai išgastungus reginius. Netoli Gumbinės, Sodėnų kaimo pakrastyje, buvo rastos jau nebegyvos keturių nuogos, kryžmai išskėstomis rankomis, per rankas pervartomis vinimis, prie darbinio vežimo prikaltos moterys. Netoli stovėjusioje daržinėje taip pat buvo dvi nuogos moterys išskėstomis rankomis prie durų prikaltos.

Apylinkės namuose buvo rastos 72 negyvos moterys, kūdikiai ir vienas senas vyras, daugumoje žvėriškai išniekintais ir sužalotais kūnais. Viename kambaryje, sofoje sėdėjusios senos moters galva, atrodė, ar kirviu, ar kastuvu pusiau nuo kūno atskelta.

Tokie vaizdai, vokiečių Rytprūsio spaudo paskelbti, sukėlė

tuvos civiliams. Šitame naujai susidariusiame katile kaip tik buvo Maž. Lietuvos gyventojų — iš viso 1 milijonas ir 750,000 žmonių.

Jiems beliko kelias per užsaulius Aisčių Marias į Aisčių Užmarį ir juo toliau į Dancigą ir Pomeraniją. Šiuo keliu pasinaudojo bent 450,000 žmonių. (Literat., 6).

d) Kova dėl Karaliaučiaus

Bet daugumas pabėgėlių plūdo į Karaliaučį, tikėdami ten susilaukti kokios nors apsaugos. Karaliaučius, dviejų britų RAF bombardavimų (1944 rugpjūčio 27 ir 30 d. naktį) stipriai apgriautas, negalėjo priimti šimtą tūkstančių pabėgėlių minios. Naujagimiai ir seniai, ligonys ir neščios moterys jau seniai nebeįėjo į kariuomenės perpardytas ligonines, bet išėjo,

miegojo, sirgo ir mirė šaltos tiesios giliu sniegu apklotose gatvėse. Krautuvės buvo uždarytos ir maisto jau seniai niekas nebeįdė. Gatvių nešvarus sniegas pavadavo vandenį ir buvo trokštančių vienintėlis atgaivintinas. Kuomet rusų artilerijos sviediniai pradėjo kristi į miestą, gultin šienavo apokaliptiškais skaičiais. Tada žmonės puolė į namų rūsius ir ten rado laikiną prieglaudą, kol daugelį palaidojo granatų griaunamos namų sienos.

(Bus daugiau)

TAISOME KLAIDA

1975 m. rugpjūčio 18 d. nm.: „Kaip maskoliai naikino Mažąją Lietuvą“ 4 psl. 7 skl., Literatūra 28, Vincas Žemaitis — Pietinė Lietuva — turi būti Sūduvos Praeitis.

JAU IŠEJO IS SPAUDOS

Juozo Liūdžiaus Raštai

Straipsniai, atsiminimai. 246 puslapiai, kaina \$3.00.

PETRONELES LIODŽIUVIENES

ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIUDŽIŲ

88 puslapiai. Kaina \$1.00.

Abi knygas galima gauti „Naujienose“ arba pasiuntus

pinigus tokiu adresu:

„NAUJIENOS“, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

Prof. Vaclovo Biržkos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ
KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai, Abu tomų minkštosios viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigus pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, paržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieną žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygėlę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2. Knygėlė jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

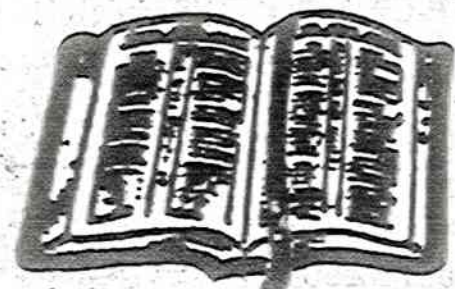
GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR „NAUJIENOSE“ SU DIDELEMIS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00
Minkštais viršeliais tik \$2.00
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTĄ KULTŪRĄ — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą išpuodžiai. Dabar tik \$2.00
Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderį.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemum išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapočinskis, ŠIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.
Juozas Kapočinskis, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išeivio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsinys. Tai yra Amerikoje besikuriantio ir patvariai išsikūrusio asmens istorija. Knyga gausiai iliustruota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETIS IŠPUODŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakioje, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką ji žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kurašis, MAGIŠKŲJU KLIMU Į VILNŲ. Kelionės į Lietuvą išpuodžiai. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kurašis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Autoriaus pastabumų neapgauna Inturisto ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Žemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 186 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Žemaitis, LIUBILNO UNIJOS SUKAKTIES PARAŠTĖJE. 84 psl. Kaina \$1.50.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608 atsiuntiant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čekį ar piniginę perlaidą.

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Pasiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, choral, grupės, užsakyti 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiuntiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

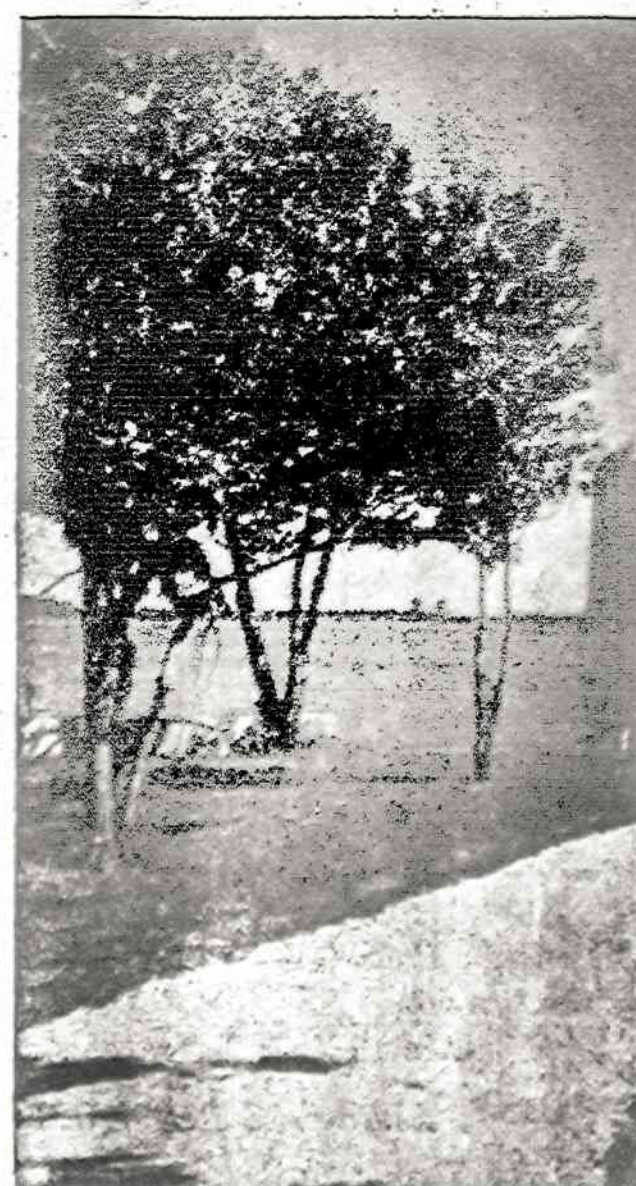
Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Įsteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone MA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
in Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicago ir priemiestuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.50
viename mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$26.00
pusei metų	\$14.00
trims mėnesiams	\$8.50
viename mėnesiui	\$3.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro šeštadieniais — iki 12 val.

Spausdiname prezidento Fordo kalbą

Šiandien pradėjome spausdinti JAV prezidento Gerald Fordo kalbą, š. m. rugpjūčio 1 dieną pasakytą Helsinkio saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje. Rusijos komunistų partijos pirmasis sekretorius Leonidas Brežnevus buvo labai nepatenkintas, kad konferencijon suvažiavusios 34 valstybių galvos daugiau ir daug šilčiau plojo prezidento Fordo pasakytoms mintims, negu Brežnevus taip pat "plojo", bet sovietų valdovą stebėjusieji užsienio korespondentai tvirtina, kad jis ne plojo, bet viena savo ranka glostė kitą ranką.

Girdėjusieji tvirtina, kad prezidentas savo kalbą labai vykusiai pasakė. Niekur jis nesukliuvo, nei vienas sakinyš jam nesusimaišė ir nereikėjo du kartus kartoti nei vieno žodžio. Suvažiavusieji 34 valstybių valdovai įsitikino, kad prezidentas Fordas turi ne tik gerų idėjų, bet jis moka jas aiškiai išdėstyti. Prezidento kalba labai patenkinti buvo suomiai. Ne tik Suomijos prezidentas, bet suomių vyriausybės nariai prezidentą šiltai sveikino už kiekvieno suomių širdį palietusių žodžių. Štai ką prezidentas pasakė apie suomius:

"Pirmiausia leiskite man savo ir mano bendradarbių vardu pareikšti padėką Suomijos ir Šveicarijos vyriausybėms, kurios buvo puikiausiai šios konferencijos įvairių fazių šeimininkais, parodžiusiais savo sugebėjimą ir svetingumą. Ypatingai per Jus, p. prezidento Kekkonen, aš noriu perduoti Suomijos respublikos gyventojams 214 milijonų Jungtinių Amerikos Valstybių gyventojų patikrinimą seniai esančios meilės ir pagarbos, kurią visi mano krašto gyventojai jaučia jūsų draus ir puikiai žemei. Mus riša pačios galingiausios sielos, tai deganti meilė laisvei ir nepriklausomybei, kuri nežino sienų, nes ji yra žmogaus širdy. Tai toks patvarus jausmas, kaip tas granitas, ant kurio šis miestas stovi ir yra toks įaudinantis, kaip Sibelijaus muzika."

Turint galvoje, kad suomiai vedė atkaklią kovą už savo krašto laisvę ir nepriklausomybę prieš žiaurią sovietų raudonąją armiją ir Stalino vadovaujamą komunistinį imperializmą, prezidentas Fordas labai daug pasakė. Turime pripažinti, kad savo mintis jis gražiai pasakė todėl netenka stebėtis, kad kiekvienas sutiktas suomis

PREZIDENTO GERALDO FORDO KALBA HELSINKIO KONFERENCIJOJE

Prezidento Gerald kalba Helsinkio konferencijoje sukėlė daug nerimo ne tik lietuvių, visų pabaltiečių, bet ir amerikiečių tarpe. Iki šiol meto net angliškai spauda išstos prezidento kalbos neperdavė. Naujienos spausdina prezidento kalbą nevertus, kad kiekvienas galėtų pasiskaityti ir interpretuoti kiekvieną sakinį ir kiekvieną žodį. Amerikos Lietuvių Tarybos spaudos biurui išvertus kalbą lietuviškai, Naujienos atspausdins visą lietuvišką šos kalbos vertimą.

Štai prezidento Fordo kalbos pilnas tekstas:

For immediate release

August 1, 1975

Office of the White Press Secretary (Helsinki, Finland).

The White House
Remarks of the President to the Conference on Security and Cooperation in Europe
Finlandia Hall

10:03 A. M. (Helsinki Time)
Mr. Chairman, my distinguished colleagues:

prezidentui Fordui buvo dėkingas. Jis buvo dėkingas ne tik todėl, kad prezidentas Fordas savo kalbos pradžioje padėkojo suomiams, bet kad jis Brežnevo akivaizdoje pareiškė savo ir visų amerikiečių meilę bei pagarbą suomiams už pasiryžimą kovoti už laisvę ir nepriklausomybę.

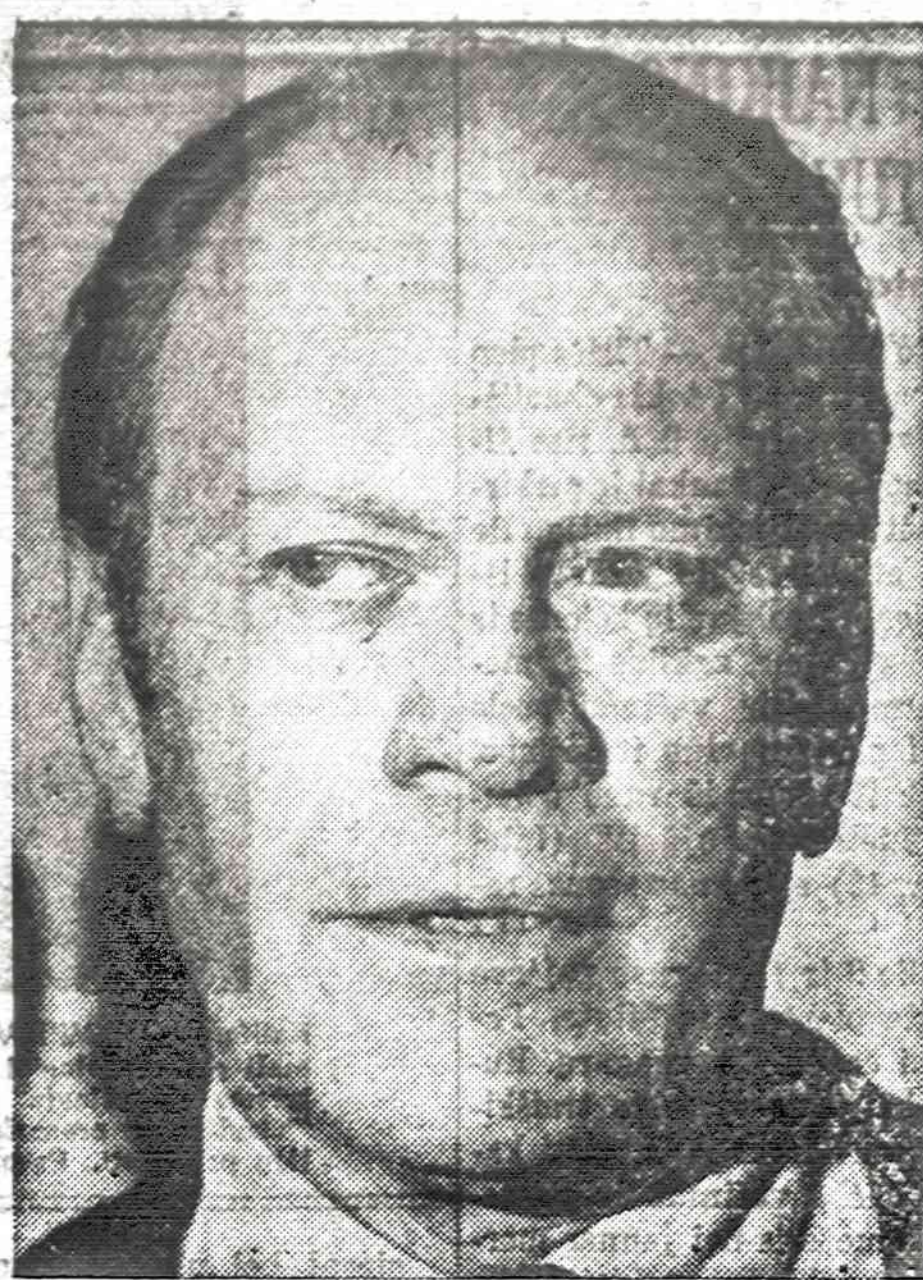
Prezidentas Fordas labai gražiai pasisakė apie suomius ir jų pasiryžimą ginti savo laisvę ir nepriklausomybę. Jis pasakė, kad 214 milijonų amerikiečių ryšiai su suomiiais yra labai artimi, nes ir amerikiečiai gyvena tomis pačiomis laisvės ir nepriklausomybės mintimis. Suomiai buvo pareigingi, jie mokėjo savo skolas net ir sunkiausiais laikais, ir todėl kiekvienas amerikietis suomį skaito artimu broliu ir tų pačių tikslų siekiančiu žmogumi?

Kyla klausimas, kodėl prezidentas Fordas, taip šiltai atsiliepęs apie suomius būtų pardavęs Lietuvą ir lietuvių? Kokiais sumetimais galingiausios valstybės prezidentas būtų pakvietęs Amerikos Lietuvių Tarybos — pačios didžiausios ir efektingiausios lietuvių organizacijos — pirmininką Dr. Kazį Bobelį ir pačio seniausio ir finansiniai geriausiai stoviočio Susivienijimo Amerikos Lietuvių prezidentą Povilą Dargį ir jiems taręs veik tokius pačius šiltus žodžius, kokius jis yra pasakęs suomiams, o už kelių dienų jis būtų paėmęs Judo grašį už Lietuvos pardavimą? Kaip prezidentas Fordas primingės Brežnevui apie Amerikos 200 metų laisvės troškimą, galėtų parduoti Lietuvą, kuri trokšta tos pačios laisvės, kurios troško amerikiečiai ir suomiai? Jie trokšta laisvės, nes jie žino, kad laisvė neša gerbūvį ne tik Amerikai, bet ir Suomijai. Fordas žino, kad ta laisvė neš gerbūvį ne tik Lietuvai, bet ir visoms komunistų pavergtoms Rytų Europos tautoms.

Prezidentas Fordas Judo grašius būtų galėjęs paimti iš Brežnevo, nes Lietuvą jis tikrai Brežnevui galėjo parduoti. Bet kodėl prezidentas, pasidžiaugęs už laisvę kovojusiais ir kovojančiais suomiais, drąsino lenkus, rumunus ir jugoslavus priešintis sovietų karo jėgoms, o lietuvių būtų visai nurašęs?

Mums atrodo, kad toks dalykas neįmanomas. Esame linkę įtarti, kad mintį apie Lietuvos pardavimą galėjo mesti tikrai labai piktos valios žmonės, norintieji pagedinti gerus lietuvių santykius Lietuvos laisvės besirūpinančiais žmonėmis. Jokio įrodymo apie Lietuvos pardavimą nepatiria ir tie, kurie pirmieji tokią šlykščią mintį paleido.

Patariame skaityti visą prezidento Fordo kalbą ir ieškoti, kuriuo sakiniu arba kuria mintimi Lietuvą jis būtų pardavęs.

PREZIDENTAS GERALD FORDAS

May I begin by expressing to the governments of Finland and Switzerland, which have been superb hosts for the several phases of this Conference, my gratitude and that of my associates for their efficiency and hospitality.

Particularly to you, President Kekkonen, I must convey to the people of the Republic of Finland, on behalf of the 214 million people of the United States of America, a reaffirmation of the long-standing affection and admiration which all my countrymen hold for your brave and beautiful land.

We are bound together by the most powerful of all ties, our fervent love for freedom and independence, which knows no homeland but the human heart. It is a sentiment as enduring as the granite rock on which this city stands and as moving as the music of Sibelius.

Our visit here, though short, has brought us a deeper appreciation of the pride, industry and friendliness which Americans always associate with the Finnish nation.

The nations assembled here have kept the general peace in Europe for 30 years. Yet there have been too many narrow escapes from major conflict. There remains, to this day, the urgent issue of how to construct a just and lasting peace for all peoples.

I have not come across the Atlantic to say what all of us already know — that nations now have the capacity to destroy civilization, and, therefore, all our foreign policies must have as their one supreme objective the

prevention of a thermonuclear war. Nor have I come to dwell upon the hard realities of continuing ideological differences, political rivalries and military competition that persist among us.

I have come to Helsinki as spokesman for a nation whose vision has always been forward, whose people have always demanded that the future be brighter than the past, and whose united will and purpose at this hour is to work diligently to promote peace and progress not only for ourselves, but for all mankind.

I am simply here to say to my colleagues: We owe it to our children, to the children of all continents, not to miss any opportunity, not to mangle for one minute, not to spare ourselves or allow others to shirk in the monumental task of building a better and a safer world.

The American people, like the people of Europe, know well that mere assertions of good will, passing changes in the political mood of governments, laudable declarations of principles, are not enough. But if we proceed with care, with commitment to real progress, there is now an opportunity to turn our peoples' hopes into realities.

In recent years, nations represented here have sought to ease potential conflicts. But much more remains to be done before we prematurely congratulate ourselves.

Military competition must be controlled. Political competition must be restrained. Crises must not be manipulated or exploited

for unilateral advantages that could lead us again to the brink of war. The process of negotiation must be sustained, not at a snail's pace, but with demonstrated enthusiasm and visible progress.

Nowhere are the challenges and opportunities greater and more evident than in Europe. That is why this Conference brings us all together. Conflict in Europe shakes the world. Twice in this century we have paid dearly for this lesson; at other times, we have come perilously close to calamity. We dare not forget the tragedy and the terror of those times.

Peace is not a piece of paper. But lasting peace is at least possible today because we have learned from the experiences of the last 30 years that peace is a process requiring mutual restraint and practical arrangements.

This Conference is part of that process — a challenge, not a conclusion. We face unresolved problems of military security in Europe; we face them with very real differences in values and aims. But if we deal with them with careful preparation, if we focus on concrete issues, if we maintain forward movement, we have the right to expect real progress.

The era of confrontation that has divided Europe since the end of the Second World War may now be ending. There is a new perception and a shared perception of a change for the better, away from confrontation and toward new possibilities for secure and mutually beneficial cooperation. That is what we all have been saying here. I welcome and I share these hopes for the future.

The postwar policy of the United States has been consistently directed toward the rebuilding of Europe and the rebirth of Europe's historic identity. The nations of the West have worked together for peace and progress throughout Europe. From the start, we have taken the initiative by stating clear goals and areas for negotiation.

We have sought a structure of European relations, tempering rivalry with restraint, power with moderation, building upon the traditional bonds that link us with old friends and reaching out to forge new ties with former and potential adversaries.

(B. d.)

"NAUJIENOS" BOLSEVIKAMS
YRA RAKŠTIS JŲ AKYSE
SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI "NAUJIENAS"

J. VENCLOVA

APIE SENOVĖS INDUS IR JŲ GIMINYSTĘ SU LIETUVIAIS

7

Dr. J. Muir "Original Sanskrit Texts": Kuru, Sakas, Sabaras, Mekali, Sandikas, Darvas, Kauras, Savaras, Kiratas, Suras, Arbudas, Karusis, Malava, Kerala, Kovidas, Sakalas, Kapila, Aruna, Vivaša. Prof. R. Majundar "The Vedic Age": Kriši, Angiras, Kunti, Vanaras, Danoras, Kaurava, Anu, Kaukarus. Prof. C. Lassen "Indische Altertumskunde": Audra, Banga, Gaudi, etc.

SENOVĖS INDŲ VIETOVARDŽIAI

Pačių indų mokslininkas dr. B. Tilak (103-364), aiškiai konstatavo faktą, jog atėjūnai naujam krašte dažnai vietas pavadina senosios tėvynės žinomais vietų vardais. Eo ipso ir indai taip pasiėlgę įsitvirtinę naujojo šalyje.

Dabar konkrečiai patieksime indų vietų vardus, apytiksliai pas atskirus autorius. Prof. R. Majundar "The Vedic Age": Manasa, Vienašona, Kosalas, Sadanira, Vesala, Saketa, Benares, Mainaka, Malini, Sauras, Savaris, Skardi. Prof. C. Lassen "Indische Altertumskunde": Dunga, Naura, Kedera, Devarasa, Sangala, Gaja. Prof. M. Naidis "India": Ajanta, Banaras, Patna, Kosala, Maldiva, Nalanda.

Dr. J. Muir "Original Sanskrit Texts": Anava, Banga, Dandaka, Mitila. Dr. J. Prichard "Physical History of Mankind": Kapila, Kerala, Kantala, Ner-

buda. Prof. A. Macdonell "Vedic Index": Giri, Girija. A. Christensen "Les Kajanides": Gava, Margiana etc.

INDŲ SRIČIŲ VARDAI

Prof. R. Majundar "The Vedic Age": Aryavarta, Anuva, Iodava, Nagas, Sakala, Anga, Vanga, Anupa, Lanka, Tulava, Kerala, Gouda, Ambala, Gauda, Isila, Kaurava, Saketa, Višala, Vanara. Prof. R. Latham "Descriptive Ethnology": Lauka, Gunduva, Kanta, Arjuna, Malva, Daugi, Jovar. Prof. B. Tilak "The Aryan Home in the Vedas": Varena.

Dr. J. Muir "Original Sanskrit Texts": Kuntis, Daradas, Augas, Sivas, Manasa, Mandagas, Patalas, Giri, Kuntala, Gaiva. Prof. C. Lassen "Indische Altertumskunde": Matila, Anga, Gauduva, Samata, Varsa, Daidala, Ardona, Tista Eldana, Gaura. Prof. S. Piggot "Prehistoric India": Kalva etc.

SENOVĖS INDŲ UPIŲ VARDAI

Dr. J. Muir "Original Sanskrit Texts": Nara, Narmada, Kritamala, Vaisanta, Kausike, Para, Sagara, Yamuna (šventoji upė), Salmala, Ganga, Vitasta, Rasa (garsioji upė), Kruma, Vipasa, Inda, Mala, Gaure. Prof. R. Majundar "The Vedic Age": Reva, Rasa, Varda, Gilgite, Karnit, Sila, Svetya, Vaga, Devika. Prof. A. Macdonell "Vedic Index": Vibala, Sanadira, Šilamavolis, Susama, Suvaste, Parusni, Susartis, Ariyau-piya etc.

GYVIJOS PAVADINIMAI

Prof. H. Zimmer "Altindisches Leben": sanskritiškai vartikta-lietuviškai putpelė, skr. balaka — liet. gervė, skr. kokila — liet. gegutė, skr. plovera — liet. plaukiantis paukštis, skr. kurma — liet. kurnis, skr.

udra — liet. ūdra. Prof. A. Macdonell "Vedic Index": skr. ašva — liet. ašva, kumelė, skr. uluka — liet. pelėda, skr. vrikas — liet. vilkas, skr. kapota — liet. karvelis, skr. šuni — liet. šuo etc.

APIE SENOVĖS IRANIECIUS TRUMPAI

Senovės iranietis su indais priklausė tai pačiai rasei, kalbėjo ta pačia kalba ir turėjo tuos pačius papročius. Apie 1000 met. prieš Kristų iranietis atsiskyrė nuo indų ir įvygiavo į dabartinio Irano aukštumas ir čia pastoviai apsigyveno. Iraniečių istorijos žinovas prof. R. Frye (Colliers Encyclopedia, 13 t, 237 p.) nurodė: "Bendrą kalbant, iranietis nuo indų atsiskyrė apie 1000 met. prieš Kristų, ir sekantią šimtmetį iranietis gimines įvygiavo į aukštumą, kuri turi dabar jų vardą". Nuo šio laiko susiformavo ir atskira iranietis kalba (Avesta), ir visus jų gyvenimus nūjė visai skirtingu keliu nuo indų, kaip tai ir tvirtino prof. R. Burnham (14 — 35): "Atskira iranietis kalba susidarė tik po keleto šimtmečių, iranietis įvygiavo į Persiją (Iraną)".

KĄ MOKSLININKAI SAKO APIE GIMININGUMĄ SENOVĖS INDŲ SU LIETUVIAIS

Žinomas pasaulio kalbininkas prof. dr. A. Senn (94 — 5): "Ten randasi stebėtinai panašumas tarp moderninės lietuvių kalbos ir senojo sanskrito".

Amerikietis kalbininkas prof. dr. G. Ford (Draugas, 1968 — VII — 6 d, II d): "Lietuvių kalba labai panaši į sanskritą, kaip bet kuri kita kalba".

Žymiausias 19 am. vidurio pasaulio kalbininkas prof. dr. R. Latham (50 — I 293): "Jau be abejonės giminingumas, sanskrito yra artimesnis su lietuvių,

kaip bent su kuria kita ant žemės paviršiaus kalba". Prof. dr. J. Ehret (28 — 18): "Nėra sanskrito garsų ir formų moksle srities, kuri mums visuomet neprimintų lietuvių kalbą".

J. Hertmanowicz (37 — 23): "Sanskrito gramatinė konstrukcija yra beveik ta pati, kaip ir lietuvių. Pvz., linksniavime žodžio "avis", kuris turi tą pačią reikšmę abiejose kalbose, vienaskaitos visuose linksniuose turi tas pačias galūnes abiejose kalbose".

Prof. S. Travydas (100 — II): "Štai keletas bendrų sanskrito ir lietuvių kalbos žodžių: kas, kada, devas, sunus, viras, avis etc. Net kai kuriuos sanskrito kalbos sakinius lengva lietuviui suprasti: Kataras tu — am asi? — Katras tu esi?".

Prancūzų mokslininkas prof. E. Rectus (83 — 428): "Iš visų Europos kalbų lietuvių kalba yra artimiausia sanskritui".

Žymus sanskrito kalbos žinovas prof. P. Bohlen (10 —): "Sanskritiškai: Devas dadau dantas, Devas dasyati eva dhanas — lietuviškai: Dievas davė dantis, Dievas duos ir duonos".

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE

DIEVRAŠTĮ "NAUJIENAS"

JOS VISAD RAŠO

TEISYBĖ

TELEF. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKUŠERIJĄ IR GYDYTOJĄ
IR GYDYTOJĄ
2838 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINIAI CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6444
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
660 SUMMIT STREET
ROUTE 54, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofis: Hemlock 4-5849
Resid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:
Pirmadienis ir ketvirtadienis 1-7 val.
antradienis, penktadienis nuo 1-3 val.
ir šeštadienis 8-3 val.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicines direktorius
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir
ketvirtadienį 8-3 val.
Tel. 542-2727 arba 562-2724

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINIAI CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel. 561-4605 ir 489-4441
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
OFISAI:
1002 N. WESTERN AVE.
(Prie Western Ave. kampo)
5214 N. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

Ofis: Tel. HE 4-1818
Residencijos: PR 6-7801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienis, antradienis,
ketvirtadienis ir penktadienis
nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Triedieniai uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2816 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrinis akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2456 WEST 63rd STREET
Val. antradienį, nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofis: telefonai: 776-2830
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofis: 2652 WEST 59th STREET
Tel. PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį 8-8 val. vak. Šeštadienį
nuo 2-4 val. popiet. ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofis: telefonai: HE 4-2123
Resid. telefonai: Gibson 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandų skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatsiliepia, tai telefonai GI 8-6195.

P. SLEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatų — Protezės, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 8-4 ir 8-8. Šeštadieniais 9-11.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PR 8-5084

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHEN YOU BANK OR WORK

JURGIUI KLIMKAIČIUI MIRUS

8. m. rugpjūčio 10 d. staigiai ir netikėtai mirė buvęs Lietu-
vos gėlių saugotojas girininkas
Jurgis Klimkaitis.

Rugpjūčio 13 d. Petro Bie-
liūno laidojimo įstaigoje įvy-
ko atsisveikinimas, išlydint jį
Lietuvių Tautinės kapinės.

Prie karšto atsisveikinimo
žodį tarė Mažosios Lietuvos
Draugijos vardu, teisininkas
Miklas Nagys: "Pas Tave, mie-
las Jurgi, daug kas užuovėjos
ir paguodos ieškojo ir rado.
Kovingame savo gyvenime Tu
kaip Donelaičio žuolė iš Tol-
minkiemio ir žaibus ir perkū-
nijas bei audras atlaikėi.

Tavęs mielas, girininke, il-
gėsis ir tėvynės miškai, ku-
riuos Tu auginai ir saugoji.
Mūsų visuomenės ir mažlietu-
vių draugijos gyvenime palik-
ai spragą, kuri kaip ir miško

kirtimą nelengva ir greitai bus
galima užpildyti.

Mūsų gyvenimo sukūriose,
kuriuose atsidūrė mūsų visų
likimas, Tu buvai taipgi išskė-
lęs mūsų kojom eiti ir mūsų
akim žvelgti naują žibintą
Kiek galima esame mes iparei-
goti šiuo nušviestu keliu irgi
eiti.

Mūsų Tėvynė garsėjo iš se-
novės savo didžiais miškais,
kurie paunksnėje priglaudė
aukuro šventoves ir kovojan-
čius tautos sūnus ir dukras.

Lietuvos medis, Lietuvos sie-
liai plaukė Nemunui link Klai-
pėdos krašto, pajūrio dirbtu-
vių. Medis dar ilgą laiką liks
neišvengiamas namų ar kito-
kių statybinių pastatų ramstis,
nes geležis ir plieniniai rąstai
tik prabangiųjų didžiųjų dan-
goraizių privilegija.

Sudie tariau Tau, mielas prie-
teliau, kuris keleivio lazdele
padėjai naujo Tavo gyvenimo
ir ryžto angoj, deja toli nuo
savo Tėvynės žaliuojančių ir
ošančių girių.

Kunigui Ansui Trakiui pa-
simeldus ir trumpai apžvelgus
nuveiktus darbus ir jo asme-
nybę 27 mašinų lydimas Jurgis
Klimkaitis iškeliavo į am-
žinybę.

Kapinėse trumpai kunigui
Trakiui pasimeldus ir atsisvei-
kinus, atsisveikino ir Lietuvos
Miskininkų Draugijos vardu Vin-
cas Zemaitis: "A. a. Jurgis
Klimkaitis gimė 1903 m. sau-
sio 13 d. Aglonėnų k. Klaipė-
dos opskr., iš pasiturinčio vie-
tos ūkininko šeimos. Belanky-
damas pradinę mokyklą ir gimnaziją — jis pajuto didė-
lę gamtai ir nutarė pasišvęsti
miskininko profesijai. To siek-
damas, baigė Panevėžyje miš-
kininkystės mokyklą"

Daugiau Vincas Zemaitis pa-
sakėjo, kad Jurgis Klimkaitis
Lietuvoje girininko parei-
gas ėjo Tauragės, Panevėžio,
Kauno ir Vilkaviškio urėdijose.
1941 m. kaip Klaipėdiškis
pasinaudojo teise ir repatriavo
į Vokietiją. Buvo paimtas į
vokiečių kariuomenę, pasiekė
net Stalingradą, pateko ru-
sams į belaisvę, iš kurios lai-
mingu sutapimu paspruko.
Grįžęs iš kariuomenės ėjo gi-
rininko pareigas Harzo kalny-
no miškuose.

1952 m. emigravo į JAV-
Chicagon. Buvo sąžiningas Lie-
tuvoje tarnautojas. Dar pas-
tebėjo, kad kurį laiką ėjo gi-
rininko pareigas ir Klaipėdos
krašte Lūžijos girininkijoje
bet su vokietininkais nesutiko
ir persikėlė į Didžiąją Lie-
tuvą.

Be to pasakė, kad 1951 m.
vienas rusų istorikas - etnolo-
gas Krysevas parašė, o Mask-
vos sovietų Rusijos Mokslo
Akademija išleido knygą apie
Mažąją Lietuvą (Dabar vadin-
ama Kaliningrado sritimi). Šia
je knygoje: statistiniais, kalbi-
niais, istoriniais ir archeolo-
giniais duomenimis 100% įro-
dyta, kad šis kraštas nuo am-
žių buvęs lietuviškas. Šią kny-
gą vertina prof. Puzinas ir ža-
da paruošti lietuviškai.

Prie šios knygos išleidimo ir
Jurgis su didesne suma žadė-
jo prisidėti. Savo atsisveikini-
mo kalbą užbaigė: "Brangus
tautietai, kilnus lietuvi, vyre, tē-
ve, dėde, kolega, drauge, mes
nekalbi, kad šiandien Tavo pas-
kutinėje kelionėje į amžinąjį
atilgį negalime apiberti Tavo
gintarinio Klaipėdos pajūrio
smėlio. Te mūsų rankose šios
sveikatos žemės saują, mūsų
giliu tikėjimu ir troškimu pa-
virsta gintosios Tavo tėviš-
kės žemės saują, kuria taip Tu,
taip visi mes laikui bėgant pa-
virsime, ką ir senovės raštų
išminčiai tvirtina: iš žemės esi
ir į žemę pavirsi, nors dvasia
esi Dievo panašumu sukurtas.
Kaip nuširdų miškininką,

Lietuvių Dienos minėjime Kenoshoje iš deš. stulys Vl. Išganaitis, Simas Ku-
dirka, dr. K. Bobelis, dr. J. Genys ir kt.

SPALVINGAS POSAKIS AR IŽEIDIMAS

JAV LB krašto valdyba — kaip State Secretorius yra
pirm. Juozas Gaila, vicepir-
kai Rimas Česonis, Antanas
Novasitis ir Algimantas Gečys
š. m. liepos 29 d. 11 val. ryto
bendradarbių Aušros Zerr bu-
te susirinko trumpam pašne-
kesiui su "The Philadelphia
Inquirer" laikraščio korespon-
dentu Murray Dubin. ("Drau-
go" 1975. 8. 9. str. "Rūpestis
Dėl Helsinky Suimtųjų"). Lai-
ke to pokalbio LB krašto vald.
vicepirmininkas, tam kores-
pondentui pažeria tokį "per-
liuką": "Caras turėjo Raspu-
tiną, o prez. Fordas — Kissin-
gerį". "Žurnalistui šis spalvin-
gas posakis patinka ir jis jį sku-
biai užrašo".

Perskaitęs tą vietą, iš nuste-
mimo tiesiog apstulbavo. Ne-
jaugi tie LB ponai nežino,
kas buvo tas beraštis, religinis
fanatikas, valkata, arkliavagis,
girtuoklis, ištvirkėlis — palei-
tuvis Rasputinas?

Jo tikra pavardė — Grigorij
Jefimovič Novych, o Rasputin
— tai pravardė rus, reiškia pa-
leistuvis — ištvirkėlis. Apšmei-
tes vienuoliu — šventuoleliu,
apsivilkęs abita (vienuolio rū-
bą) ir Petrapilio staciatikių
dvasinės seminarijos rektor-
iaus rekomenduojamas pate-
sok pas did. kunigaikštį Mika-
lojų, o iš čia — į caro rūmus.
(L. E. XXIV t., 510 psl.).

Dabartiniai LB vadai turė-
jo nuostabią aktyvų ir drąsų
ir nesiskaitymo su žodžiais,
tokį bjaurų, šlykštų valkatą
palyginti su JAV valstybės Sek-
retoriu H. Kisingeriu už jo vyk-
domą su Sovietų Sąjunga de-
tentės politiką.

Nejaugi jie nežino, kad ne-
valstybės sekretorius nustato
užsienio politikos liniją — lin-
kimg, bet prezidentas prita-
riant senatui ir kongresui. To-
ji JAV detentės — sugyveni-
mo, bendradarbiavimo ir nuo-
laikų politika su Sovietų Są-
junga yra gana senas reiški-
nys. Jis prasidėjo jau prezi-
dento Rooseveltto laikais.

Su H. Kisingerio vedama po-
litika galima nesutikti, galima
už tai jį kritikuoti ir peikti,
bet tokiu žemū, neatskingu ir
šlykščiu palyginimu negalima
lokiu aukšto valdžios pareig-
no įzeisti ir jį niekinti. To-
kiam savo elgesiniui pateisinti
LB valdyba neturi jokio pa-
grindo. Ir tasai jų neprotin-
gas, neapgalvotas ir smerkti-
nas įsišokimas daro gėdą visai
JAV lietuvių etninei grupei.

Juk tas pats H. Kisingeris,
gamtos mylėtojas atsisveikinu
Tave kolega vieno poeto žo-
džiais:

Tegul prie durų kapinyno
jaunoji žaidžia gyvata,
Težeri vainiko žolyną
Niekad nevystanti gamta"

Po to kunigas Trakis šeimos
varu palaidojo visus pietus. Ir
taip Lietuvos Tautinės Rapi-
nos priglaudė dar vieną Lie-
tuvių sūnų. Tuo pačiu reikiu
žmonėlių dukronis ir gim-
nėnis gilia užuojauta.
Stašas Jankėnas

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Tikėkis Viešpačiu ir daryk kas gera; gyvenk šalyje ir elkis iš-
kimai". — Psalmė 37:3.

Matydami kaip praityje Dievas laimino tuos, kurie pasitiekė juo, ir
kokius palaiminimus jis yra žadėjęs suteikti visam pasauliui ateityje, galime
įsivaizduoti kokius didelius palaiminimus jis dabar suteikia savo žmonėms.
Jei Dievas taip rūpinosi savaisiais praityje ir žadėjo rūpintis ateityje, tai
būkite tikri, kad jis nori ir yra pasirėngęs laiminti savo vaikus šiame
Evangelijos amžiuje. Jeigu jis mylėjo mus kol dar buvome nuodėmėje ir at-
pirko mus, tai žinokime, kad jis gausiai teikia mums savo malonės dovanų
dabar, nuo to laiko, kai jis priėmė mus į savo vaikų šeimą. Apaštalas sako,
kad Dievas mus palaimino Kristuje visokiu dvasiniu palaiminimu.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mi-
rusiųjų? Į tą klausimą atsako knyguotė "Viltis po mirties", kurią gausite
nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET,
CHICAGO, ILLINOIS 60629.
SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-3600 REpublic 7-3601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YARds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAT:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARds 7-1138-1135

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET Phone: YARds 7-1911

